EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 1.7.2025
COM(2025) 346 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o aktuálním stavu příprav provedení nařízení o VIS v plném rozsahu předkládaná v souladu s čl. 11 odst. 3 nařízení (EU) 2021/1134

Shrnutí

Ustanovení čl. 11 odst. 3 nařízení (EU) 2021/1134[1], kterým se mimo jiné mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS)[2], vyžaduje, aby Komise předkládala Evropskému parlamentu a Radě výroční **zprávu** o aktuálním stavu příprav provedení uvedeného nařízení v plném rozsahu. Toto je **třetí výroční zpráva Komise**.

Zavedení nové architektury IT v oblasti migrace, hranic a bezpečnosti je základním kamenem pro vytvoření jednoho z nejmodernějších systémů správy hranic na světě. Vízový informační systém je nedílnou součástí této architektury. Aby dokončily zavedení včas a v plném rozsahu, měly by členské státy EU, země přidružené k schengenskému prostoru, agentury EU i Komise postupovat společně. Je důležité, aby každá strana převzala odpovědnost za zajištění toho, že systém bude moci být uveden do provozu ve stejnou dobu, a zabránilo se tak dalším průtahům a zvyšování nákladů.

Celkově zavádění revidovaného systému VIS postupuje k cíli. Po přijetí pozměňujícího nařízení (EU) 2021/1134 dne 7. července 2021 začala Komise okamžitě projednávat v příslušném výboru a expertní skupině 12 **prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci**, které jsou nezbytné pro vývoj nových funkcí revidovaného VIS. Práce pokračovaly i v roce 2024, přičemž 12 prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci je v současné době v různých fázích postupu přijímání. Sedm aktů bylo přijato a pět jich Komise připravuje.

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1134 ze dne 7. července 2021, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (ES) č. 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 a (EU) 2019/1896 a kterým se zrušují rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV, za účelem reformy Vízového informačního systému (Úř. věst. L 248, 13.7.2021, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1134/2021-07-13).

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS) (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/2023-12-27).

1. Úvod

Systém VIS byl zřízen rozhodnutím Rady 2004/512/ES[3], aby byla umožněna výměna údajů o vízech mezi členskými státy. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 (nařízení o VIS)[4] stanovilo:

- účel a funkce systému VIS a související povinnosti,
- podmínky a postupy pro výměnu údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy s cílem usnadnit posuzování žádostí o krátkodobá víza a přijímání souvisejících rozhodnutí.

VIS začal fungovat dne 11. října 2011 a v období od října 2011 do února 2016 byl postupně zaváděn na konzulátech všech členských států.

Účelem systému VIS je zlepšování provádění společné vízové politiky a konzulární spolupráce a konzultace mezi ústředními vízovými orgány usnadněním výměny údajů o žádostech a o souvisejících rozhodnutích mezi členskými státy. Cílem VIS je mimo jiné:

- usnadnit řízení o žádostech o vízum,
- zamezit spekulativnímu podávání žádostí o víza („visa shopping“),
- usnadnit boj proti podvodnému zneužívání totožnosti,
- pomáhat při zjišťování totožnosti každé osoby, která nesplňuje nebo přestala splňovat podmínky pro vstup nebo pobyt na území členských států,
- usnadnit určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013[5].

Dne 2. srpna 2021 vstoupilo v platnost nařízení (EU) 2021/1134 (revidované nařízení o VIS), kterým se mění mimo jiné nařízení o VIS. Revidovaný systém VIS poskytne orgánům vydávajícím víza klíčové informace o žadatelích o krátkodobá schengenská víza a zároveň umožní příslušníkům pohraniční stráže odhalovat cestující, kteří mohou představovat bezpečnostní riziko. Nová pravidla rovněž rozšiřují rozsah systému VIS – a to zejména přidáním žadatelů o dlouhodobá víza a povolení k pobytu a jejich držitelů – při plném dodržování požadavků na ochranu údajů. Tím se zajistí, že příslušné orgány budou mít k dispozici nezbytné informace v okamžiku, kdy je potřebují. Dohodnutá nová pravidla umožní důkladnější prověření žadatelů o krátkodobá víza, dlouhodobá víza a povolení k pobytu, lepší výměnu informací mezi členskými státy o držitelích těchto dokladů a plnou interoperabilitu s ostatními informačními systémy EU.

[3] Rozhodnutí Rady 2004/512/ES ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému (VIS) (Úř. věst. L 213, 15.6.2004, s. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/512/2019-06-11).
[4] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS) (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/2023-12-27).
[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/604/oj).

Podle čl. 11 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1134 má Komise přijmout rozhodnutí o stanovení data zahájení provozu revidovaného systému VIS. Uvedený článek rovněž stanoví podmínky, které musí být splněny, aby toto rozhodnutí mohlo být přijato. Jedná se o následující podmínky:

- byly přijaty nezbytné prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci uvedené v této zprávě,
- agentura Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) oznámila Komisi, že všechny testovací činnosti byly úspěšně dokončeny, a
- členské státy oznámily Komisi, že přijaly nezbytná technická a právní opatření.

Systém VIS bude součástí společného rámce interoperability zřízeného nařízeními Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/817 a [6](EU) 2019/818[7]. Rámec interoperability mezi informačními systémy EU[8] byl vytvořen proto, aby se tyto systémy a jejich údaje vzájemně doplňovaly s celkovým cílem zlepšit účelnost a efektivitu kontrol na vnějších hranicích. To přispěje k prevenci a potírání nelegálního přistěhovalectví, jakož i k zajištění vysoké úrovně bezpečnosti a zlepšení provádění společné vízové politiky. Technický vývoj nových funkcí a procesů obnoveného VIS by proto měl být plně v souladu s funkcemi a procesy ostatních informačních systémů EU, které jsou součástí rámce.

Podle čl. 11 odst. 3 nařízení (EU) 2021/1134 je Komise povinna předkládat Parlamentu a Radě výroční zprávu o aktuálním stavu příprav provedení nařízení v plném rozsahu. To platí do doby, než Komise přijme rozhodnutí, kterým se stanoví datum zahájení provozu VIS v souladu s čl. 11 odst. 1 uvedeného nařízení. Tato zpráva musí obsahovat podrobné informace o vzniklých nákladech a informace o případných rizicích, která mohou mít vliv na celkové náklady.

První zpráva Komise o aktuálním stavu příprav provedení nařízení o VIS v plném rozsahu byla přijata 9. února 2023[9], druhá zpráva následovala 18. ledna 2024[10]. Vzhledem k tomu, že druhá zpráva se týká období sahajícího do doby příprav v listopadu 2023, tato třetí zpráva se vztahuje na období počínající prosincem 2023 a končící přípravami v listopadu 2024.

[6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/817 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti hranic a víz a mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 a (EU) 2018/1861 a rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV (Úř. věst. L 135, 22.5.2019, s. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/2025-01-28).

[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti policejní a justiční spolupráce, azylu a migrace a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 a (EU) 2019/816. (Úř. věst. L 135, 22.5.2019, s. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/2025-01-28).

[8] Systém vstupu/výstupu (EES), Vízový informační systém (VIS), Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS), Eurodac, Schengenský informační systém (SIS) a Evropský informační systém rejstříků trestů státních příslušníků třetích zemí (ECRIS-TCN).

[9] COM(2023) 66 final.

[10] COM(2024) 13 final.

2. Prováděcí právní předpisy nařízení o VIS

Nařízení (EU) 2021/1134 poskytuje Komisi několik pravomocí k přijímání prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci, z nichž některé jsou nezbytné k tomu, aby agentura eu-LISA mohla plně zahájit koncipování a vývoj nových funkcí v kontextu celkové architektury systémů IT, zejména proto, že to vyžaduje vymezení technických specifikací. Aby se usnadnilo používání systému VIS příslušnými orgány členských států a agenturami EU, je zapotřebí dalších aktů pro stanovení technických pravidel.

Od přijetí nařízení (EU) 2021/1134 v roce 2021 zorganizovala Komise dvacet dva zasedání výboru a dvanáct setkání expertní skupiny pro revidovaný systém VIS s cílem projednat řadu návrhů prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci za účelem vývoje tohoto systému.

Dvanáct prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci se nachází v různých fázích postupu přijímání. Šest prováděcích aktů a jeden akt v přenesené pravomoci již byly formálně přijaty a tři prováděcí akty a dva akty v přenesené pravomoci se připravují k přijetí. Toto je dále znázorněno v tabulce níže:

Tabulka 1. Povinné prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci – stav k listopadu 2024

Nařízení	**Typ aktu**	**Přijato**	**V procesu formálního přijetí**	**Ve výboru nebo skupině**	**Zatím nezahájeno**
VIS	V přenesené pravomoci	1		2	
	Prováděcí	6		3	

Tabulka 2. Povinné prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci, podle aktů – stav k listopadu 2024

	Právní základ	**Typ aktu**	**Stav**
1	Článek 5a	Prováděcí	Přijato
2	čl. 6 odst. 5	Prováděcí	Přijato
3	článek 9	V přenesené pravomoci	Přijato
4	Články 9h a 22b	V přenesené pravomoci	*Práce probíhá*
5	Čl. 9j odst. 2	V přenesené pravomoci	*Práce probíhá*
6	Čl. 9j odst. 3	Prováděcí	*Práce probíhá*
7	Články 29 a 29a	Prováděcí	Přijato
8	Čl. 45 odst. 1	Prováděcí	*Práce probíhá*
9	Čl. 45 odst. 2	Prováděcí	*Práce probíhá*
10	Čl. 45 odst. 3	Prováděcí	Přijato
11	Články 45c a 45d	Prováděcí	Přijato
12	Čl. 50 odst. 4	Prováděcí	Přijato

3. Sledování provádění ze strany členských států a agentur Unie

Důležitost včasného zavedení revidovaného systému VIS je plně uznávána na úrovni EU i členských států. Všechny zúčastněné strany také dobře chápou vzájemné závislosti mezi systémem VIS a vývojem dalších informačních systémů EU a složek interoperability. V zájmu úplného a včasného provedení Komise sleduje provádění revidovaného nařízení o VIS prostřednictvím různých opatření, jež zahrnují zasedání výboru, expertní skupiny a poradní skupiny, jakož i pravidelné schůzky s agenturami EU.

4. Náklady a rizika

Náklady agentur EU

Podle informací, jež samy poskytly, vznikaly příslušným agenturám EU v souvislosti s prováděním revidovaného systému VIS v období od listopadu 2023 do listopadu 2024 tyto náklady:

- Celkové náklady agentury eu-LISA spojené s prováděním činily 12,7 milionu EUR.
- Náklady Europolu na poradenství a software činily 0,6 milionu EUR.
- Evropské agentuře pro pohraniční a pobřežní stráž nevznikly žádné náklady.

Dodatečné náklady agentury eu-LISA

Během provádění revidovaného systému VIS byly v průběhu realizace projektu zjištěny nové potřeby, což si vyžádalo, aby agentura eu-LISA požádala své dodavatele o změny týkající se revidovaného systému VIS. To vedlo k nepředvídaným nákladům. Současná struktura smluvních závazků agentury navíc zahrnuje náklady spojené s řízením projektu a průřezovými činnostmi, jež jsou úměrné době trvání smlouvy. Prodloužení časového plánu revidovaného systému VIS, jak je uvedeno v oddíle „revidovaný harmonogram systému VIS“ této zprávy, má proto za následek dodatečné náklady.

Náklady členských států

Orientační příděl finančních prostředků plánovaný v programech členských států spadajících pod Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky na období 2021–2027, které jsou určeny na zřízení, provoz a údržbu systému VIS a rovněž jeho interoperabilitu s jinými rozsáhlými informačními systémy, činí 103,4 milionu EUR (příspěvek EU[11]).

Podle údajů o provádění programů zaslaných orgány členských států činí příspěvek EU na vybrané operace (projekty, akce nebo skupiny projektů v rámci příslušných programů) 58,4 milionu EUR[12]. Tato částka představuje příspěvek na závazky orgánů členských států spojené s těmito operacemi. Neodpovídá již vynaloženým výdajům.

Revidovaný harmonogram systému VIS

[11] Zdroj: Programy členských států, výdaje plánované v rámci specifického cíle 2, Společná vízová politika, kód intervence 006. Rozsáhlý informační systém, Vízový informační systém (VIS), listopad 2024.
[12] Zdroj: Údaje zaslané členskými státy v souladu s článkem 42 nařízení (EU) 2021/1060, 30. listopadu 2024.

Zavedení systému VIS v rámci společného rámce interoperability a jeho přizpůsobení pro interakci s ostatními IT systémy (např. systémem vstupu/výstupu) s sebou nese změny systému, jejichž výsledkem je pokaždé nová verze systému. Tyto různé verze systému VIS musí být zaváděny postupně. Vzájemná závislost různých informačních systémů EU může nepříznivě ovlivnit dobu trvání některých fází projektu, v nichž jde o zavedení nové architektury informačních systémů EU v oblasti hranic, migrace a bezpečnosti.

Obnovený Schengenský informační systém byl uveden do provozu v březnu 2023. Ve dnech 19.–20. října 2023 Rada pro spravedlnost a vnitřní věci potvrdila harmonogram pro zbývající systémy. Podle tohoto plánu měl být uveden do provozu systém EES na podzim 2024, Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) na jaře 2025 a revidovaný systém VIS na podzim 2026 spolu s architekturou interoperability.

V době následující po období, na které se vztahuje tato zpráva, byl však plán zavádění architektury interoperability revidován z důvodu odložení zahájení provozu systému EES, což ovlivnilo časový plán revidovaného systému VIS. Konkrétně Rada pro spravedlnost a vnitřní věci schválila dne 5. března 2025 revidovaný plán, podle něhož má být systém EES uváděn postupně do provozu v říjnu 2025, systém ETIAS v posledním čtvrtletí roku 2026 a revidovaný systém VIS v roce 2027.

5. Závěr

Členské státy, státy přidružené k schengenskému prostoru a agentury EU sdílejí obecný závazek zajistit zavedení revidovaného systému VIS v plném rozsahu, a to i jako součásti širšího rámce pro interoperabilitu informačních systémů EU.

Komise nadále koordinuje a pečlivě sleduje postup všech zúčastněných stran, aby zajistila včasnou dostupnost revidovaného systému VIS.